

Svar på skriftligt spörsmål SSS 215/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att göra det obligatoriskt att erbjuda servicesedlar inom äldreomsorgen och se till att de är tillräckligt värdefulla

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 215/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Mia Laiho /Saml m.fl.:

Vilka åtgärder planeras för att etablera användningen av servicesedlar i välfärdsområdena,

har man övervägt att i lagen om ordnande av social- och hälsovård införa skyldighet att årligen bedöma priset på servicesedlar och köpta tjänster för att se till att servicesedeln är tillräckligt värdefull både ur klientens och tjänsteproducentens perspektiv,

finns det planer på att genom lagändringar möjliggöra användningen av servicesedlar till en skyldighet för att främja klienternas valfrihet,

hur säkerställer man att närståendevårdare också har möjlighet att med hjälp av servicesedlar anordna vård på olika vårdplatser för sina närstående,

hur man förhindrar avvecklingen av servicesedelsystemet och underprissättning av servicesedeln,

hur tänker man säkerställa att servicesedeln är ett realistiskt alternativ för klienten och företaget i förhållande till välfärdsområdenas köpta tjänster och

hur kan man säkerställa att en äldre person, om han eller hon via en köpt tjänst eller servicesedel är på en vårdplats med dygnetruntvård, har möjlighet att skaffa tilläggstjänster på vårdplatsen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Social- och hälsovårdsministeriet anvisar regionerna att utnyttja servicesedelsystemet fullt ut när de ordnar social- och hälsovårdstjänster. Välfärdsområdet ansvarar för social- och hälsovårdstjänsterna för befolkningen inom sitt område och beslutar om det tar i bruk servicesedlar och för

vilka tjänster sedlarna erbjuds. Lagstiftningen om servicesedlar justeras som en del av ändringarna i lagen om ordnande av social- och hälsovård. Beredningen av ändringarna inleds hösten 2025.

När servicesedeln används för stödtjänster inom närståendevård ska välfärdsområdet säkerställa ett tillräckligt utbud av vårdplatser och ge närståendevårdarna tydlig information och möjliggöra ett enkelt sätt att använda sedeln. Välfärdsområdet ska se till att servicesedelns värde motsvarar kostnaden för den tjänst som skaffas med den. När det gäller närståendevård kan sedeln användas till exempel för vård under närståendevårdarens lediga dagar eller annan tillfällig dygnetruntvård, dagverksamhet eller tjänster i hemmet.

Social- och hälsovårdsministeriet har inga uppgifter om att systemet med servicesedlar skulle vara på väg att avvecklas. Inom välfärdsområdena är man mycket väl medveten om hur man kan ordna tjänster så kostnadseffektivt som möjligt. Välfärdsområdet ska se till att servicesedelns värde motsvarar kostnaden för den tjänst som skaffas med den.

Välfärdsområdena ska ge klienterna och de anhöriga tydlig information om vad välfärdsområdets ansvar för ordnandet av serviceboende dygnet runt omfattar och vilka tilläggstjänster som kan köpas. Lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården eller lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården hindrar inte klienten att skaffa tilläggstjänster på egen bekostnad och eget ansvar.

Helsingfors 10.7.2025

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso